

Nortura Konsernpensjonskasse

Årsrapport 2023

Nortura
Konsernpensjonskasse

Innhold

Nøkkeltall	side 3
Styrets årsberetning	side 4
Resultatregnskap	side 10
Balanse	side 12
Egenkapitaloppstilling	side 14
Kontantstrømoppstilling	side 15
Noter	side 16
Aktuarberetning	side 35
Revisors beretning	side 36

Nortura Konsernpensjonskasse
Org.nr.: NO 838 752 462
Postboks 360 Økern, 0513 Oslo
Besøksadresse: Schweigaardsgate 15
E-post: pensjonskassen@nortura.no
Web: <https://gabler.no/kunde/nortura/>

Nortura
Konsernpensjonskasse

Nøkkeltall

Nortura Konsernpensjonskasse	2023	2022	2021	2020	2019
<i>beløp i MNOK</i>					
Premieinntekter	0	0	0	0	0
Pensjonsutbetaling	126	123	120	119	117
Totalresultat	28	-49	24	24	37
Sum eiendeler	3 842	3 741	4 107	4 015	3 876
Selskapsportefølje	866	838	918	895	775
Kollektivportefølje	2 976	2 903	3 189	3 120	3 101
Premiereserve	2 685	2 702	2 752	2 711	2 754
Verdijustert avkastning	7,4 %	-4,9 %	5,9 %	4,8 %	6,6 %
Solvensmargin	699 %	690 %	709 %	673 %	688 %
Solvenskapitaldekning m/o	220 %	217 %	191 %	189 %	184 %
Solvenskapitaldekning u/o	216 %	209 %	164 %	137 %	153 %
Antall rettighetshavere	5 010	5 111	5 201	5 291	5 352
Fripoliser under utbetaling	3 188	3 125	3 066	3 044	2 994

Styrets årsberetning

1. Om virksomheten

Nortura Konsernpensjonskasse ble etablert 1. januar 1942 og holder til i Oslo. Pensjonskassen ble opprettet av Nortura SA, for å forvalte pensjonsordningen for konsernets ansatte og pensjonister. Alle tidligere medlemmer i pensjonskassens foretakspensjonsordninger har fått utstedt fripolise. Formålet er å yte alders- og uførepensjon til pensjonskassens fripoliseinnehavere og etterlattepensjon til ektefelle, registrert partner eller barn.

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet. Pensjonskassens midler holdes adskilt fra selskapets midler og pensjonskassen hefter ikke for konsernet eller for konsernforetakenes forpliktelser. Nortura Konsernpensjonskasse har konsesjon til å drive virksomhet som pensjonskasse og er underlagt tilsyn av Finanstilsynet.

2. Pensjonsområdet

Pensjonskassen har totalt 5.010 rettighetshavere med fripolise ved utgangen av 2023, herav utbetales det allerede pensjon fra 3.188 fripoliser.

Den samlede pensjonsutbetalingen utgjorde 126 millioner kroner i 2023 mot 123 millioner kroner foregående år. Det faktureres ikke premie, da all videre pensjonssparing for ansatte i Nortura-konsernet gjøres gjennom innskuddsordning utenfor pensjonskassen.

Premiereserven pr. 31. desember 2023 utgjorde 2.685 millioner kroner mot 2.702 millioner kroner ved foregående årsskifte. Den gjennomsnittlige rentedurasjonen på forsikringsforpliktelsen er 12,85 år. Den gjennomsnittlige grunnlagsrenten er 2,98 % og premiereserven ble tilført 78 millioner kroner i garanterte renter i 2023. I tillegg er det avsatt 55 millioner kroner til oppregulering av fripolisene.

3. Kapitalforvaltning

Forvaltning av kapitalen blir gjort i henhold til vedtatte investeringsrammer gitt i egen strategi for kapitalforvaltning. Pensjonskassens investeringer gjøres i all hovedsak gjennom verdipapirfond og diskresjonære mandater. Strategien for kapitalforvaltning omfatter også strategi for likviditetsstyring og det er fastsatt minimumskrav til likviditetsbeholdning. Pensjonskassens likviditet på balansedagen er god.

Kapitalforvaltningsstrategien skal sikre at pensjonskassen over tid oppnår en god avkastning med en risiko som er tilpasset styrets risikovilje, pensjonskassens risikobærende evne samt gjeldende lover og forskrifter. Styret behandler årlig strategien for kapitalforvaltning.

Pensjonskassens eiendeler er splittet i en kollektivportefølje hvor kundemidlene ligger og en selskapsportefølje hvor egenkapitalen ligger. Pensjonskassen forvalter kollektiv- og selskapsporteføljen samlet. I 2023 ble den samlede verdijusterte avkastningen 7,4% og bokført avkastning 5,6%. I tabellen under vises markedsverdi pr. 31. desember 2023 og verdijustert avkastning i 2023 for hver aktivaklasse:

Markedsverdi og avkastning pr. aktivaklasse 2023				
Aktivaklasse	Markedsverdi MNOK pr. 31.12.2023	Markedsverdi % pr. 31.12.2023	Avkastning MNOK YTD 31.12.2023	Avkastning % YTD 31.12.2023
Obligasjoner	2 607	68,1 %	149	6,0 %
Aksjer	730	19,0 %	140	20,9 %
Eiendom	454	11,9 %	-32	-6,5 %
Bank	40	1,0 %	2	3,4 %
Sum finansportefølje	3 831	100,0 %	259	7,4 %

Pensjonskassens mål er å oppnå best mulig risikojustert avkastning samtidig som forvaltningen tar hensyn til miljø, sosiale forhold og eierstyring (ESG). Forvaltningen av pensjonskassens midler skal følge FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI) og de forvaltere som engasjeres av pensjonskassen skal ha underskrevet på at de følger disse prinsippene i forvaltningen.

4. Årsresultatet

Resultatregnskapet består av det tekniske regnskapet for kollektivporteføljen og det ikke-tekniske regnskapet for selskapsporteføljen.

Teknisk regnskap

Resultatet fra teknisk regnskap består av summen av renteresultatet, risikoresultatet og administrasjonsresultat. Dette resultatet utgjorde 88 millioner kroner før disponering.

Tall i 1 000 kroner	2023	2022
Renteresultat	74 604	-74 427
Risikoresultat	13 782	10 424
Administrasjonsresultat	-806	-3 045
Teknisk resultat før disponering	87 580	-67 048

Renteresultatet er overskudd/underskudd som følge av at den bokførte avkastningen avviker fra den årlige garanterte renten på forsikringsforpliktelsen. Renteresultatet på 74,6 millioner kroner er i hovedsak benyttet til oppskrivning av fripolisene og til økte tilleggsavsetninger.

Risikoresultatet er overskudd/underskudd som følge av at faktiske forsikringshendelser knyttet til medlemmers død eller uførhet avviker fra det som er forutsatt i beregningsgrunnlaget. Pensjonskassen har midler i risikoutjevningfond for å dekke svingninger i risikoresultat fra år til år samt erstatningsavsetninger for å dekke inntrufne, ikke rapporterte uføretilfeller. Risikoresultatet for 2023 på 13,8 millioner kroner er i all hovedsak benyttet til oppskrivning av fripolisene.

Administrasjonsresultatet er differansen mellom de beregnede administrasjonsinntektene og de faktiske kostnadene for kapitalforvaltning og administrasjon. Pensjonskassen har avsatt administrasjonsreserve for å dekke fremtidige kostnader. Administrasjonsresultatet for 2023 ble minus 0,8 millioner kroner som dekkes av opptjent egenkapital. Pensjonskassen gikk over til nettoføring av forvaltningskostnader for fond fra 1. juli 2023. Det forventes at administrasjonsresultatet vil være omtrent i balanse fra 2024.

Teknisk resultat etter disponering utgjorde minus 0,2 millioner kroner. Se note 27 for detaljer.

Ikke-teknisk regnskap og totalresultat

Nortura Konsernpensjonskasse oppnådde et resultat fra ikke-teknisk regnskap på 32,4 millioner kroner. Totalresultatet til disponering etter skatt utgjorde 28,1 millioner kroner for 2023.

Kontantstrøm

Netto kontantstrøm var i 2023 minus 27 millioner kroner. Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var minus 77 millioner kroner og kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var positiv med 50 millioner kroner. Pensjonsutbetalinger og kostnader dekkes av finansinntekter og ved salg av verdipapirer.

Balanse

Sum eiendeler utgjorde 3.842 millioner kroner pr. 31. desember 2023, mot 3.741 millioner kroner ved utgangen av 2022, herav utgjør kollektivporteføljen 2.976 millioner kroner (2.903 millioner kroner pr 31. desember 2022) og selskapsporteføljen 866 millioner kroner (838 millioner kroner pr 31. desember 2022).

5. Risiko

Pensjonskassen er utsatt for følgende delrisikoer:

Finansiell risiko

Med finansiell risiko menes risiko for tap som følge av endringer i markedsprisene på kassens investeringer, herunder markeds-, rente-, kreditt-, valuta-, likviditets- og klimarisiko. Renterisikoen er knyttet både til aktiva og passivasiden. Pensjonskassen søker å minimere sin samlede renterisiko ved å optimalisere rentedurasjonen på obligasjonsporteføljen, slik at denne tilpasses forsikringsforpliktelsen.

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko er risikoen for økning i pensjonsforpliktelsene som følge av at de forutsatte beregningene for dødelighet og uførhet avviker fra den faktiske utviklingen. Pensjonskassen har etablert reassuranseavtale som dekker katastrofehendelser.

Motpartsrisiko

Motpartsrisiko er risikoen for tap som skyldes at motparter ikke oppfyller sine forpliktelser. Pensjonskassens motpartsrisiko er i hovedsak knyttet til plasseringer i bankinnskudd og vurderes som liten.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelighet eller svikt i foretakets interne prosesser og systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Pensjonskassen søker å minimere den operasjonelle risikoen gjennom gode retningslinjer og rutiner for internkontroll.

6. ORA, risikostyring og internkontroll

I styrets egenvurdering av risiko (ORA) fastsettes rammer for både finansiell og operasjonell risiko. I ORA-rapporten for 2023 besluttet styret å videreføre den gjeldende risikoviljen om å skulle tåle en finanskriselignende hendelse uten å måtte gjøre tiltak.

Arbeidet med risikostyring og internkontroll foregår kontinuerlig, men styret foretar en gang i året en grundigere vurdering og gjennomgang, herunder av gjeldende retningslinjer. Internkontrollrapporten fra daglig leder som sist ble lagt frem for styret i november 2023 bekreftet at pensjonskassens risikostyring og interne kontroll er tilfredsstillende.

7. Kapitalkrav og soliditet

Pensjonskassen er underlagt et forenklet solvenskapitalkrav (basert på Solvens II), hvor lovkravet er at samlet ansvarlig kapital må utgjøre minst 100% av solvenskapitalkravet.

Pensjonskassens solvenskapitalkrav er beregnet til 513 millioner kroner pr. 31. desember 2023. Ansvarlig kapital med overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger utgjorde 1.131 millioner kroner og ansvarlig kapital uten overgangsregelen utgjorde 1.109 millioner kroner pr. 31. desember 2023. Solvenskapitaldekningen som er forholdet mellom ansvarlig kapital og solvenskapitalkrav utgjorde henholdsvis 220% med og 216% uten overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger.

Pensjonskassen er også underlagt et lovkrav til solvensmargin (Solvens I). Ved utgangen av 2023 utgjorde solvensmarginkapitalen 719 millioner kroner og solvensmarginkravet 103 millioner kroner. Solvensmarginkapitalen utgjør 699% av solvensmarginkravet pr. 31. desember 2023 og er godt over minstekravet på 100%.

Pensjonskassen oppfyller med god margin både de regulatoriske kapitalkravene og de risikorammene som styret i Nortura Konsernpensjonskasse selv har definert ved utgangen av 2023. Styret i pensjonskassen mottar månedlige estimater på solvenskapitaldekningen og kvartalsvis blir fullstendige risikorapporter, som også viser forventet fremtidig kapitaldekning etter forskjellige stress-scenarier, utarbeidet.

Forsikringsforpliktelsen er fallende og fremoverskuende analyser viser at pensjonskassen forventes å oppfylle kapitalkravet, også på lang sikt, uten å måtte gjøre tiltak. I en eventuell stresset situasjon kan pensjonskassen redusere risiko i finansporteføljen, dette tiltaket vil redusere kapitalkravet og dermed bedre soliditeten. Videre har styret i Nortura SA vedtatt å bidra med kapital dersom det skulle bli nødvendig for at pensjonskassen skal oppfylle regulatoriske krav.

8. Fremtidsutsikter

Fjoråret ble et godt år for både aksjer og obligasjoner. Ved inngangen til 2024 er markedsaktørene fortsatt usikre på hvordan økonomiene vil klar seg fremover, blir det hard eller myk landing? Hovedscenariet i markedet synes å være svakt positiv vekst og fallende inflasjon. Hvis dette inntreffer, kan vi forvente god avkastning i både aksje- og obligasjonsmarkedet også i inneværende år. Eiendomsmarkedet som hadde negativ avkastning i 2023 vil kunne stabilisere seg.

Lavere markedsrenter påvirker våre lange obligasjoner positivt, men samtidig gir lavere markedsrenter økt forsikringsforpliktelse. Vesentlig lavere rentenivå er pensjonskassens største enkeltrisiko, men med markedets forventninger til at sentralbankene vil gjennomføre færre rentekutt enn tidligere antatt, så vurderes den samlede renterisikoen i pensjonskassen å være moderat det kommende året.

Det er stor usikkerhet knyttet til den globale situasjonen ved inngangen til 2024 med krig i Ukraina, uro i Midtøsten og presidentvalg i USA. Finansmarkedenes utvikling påvirker både pensjonskassens finansielle resultater og soliditet. Våre analyser viser imidlertid at pensjonskassen vil ha tilfredsstillende soliditet på både kort og lang sikt, selv ved kraftige markedsfall i kombinasjon med lavere renter.

Pensjonskassens soliditet er god og styret mener at pensjonskassen har et godt grunnlag for å kunne ta investeringsrisiko innenfor de rammene som er vedtatt i kapitalforvaltningsstrategien.

9. Regulatorisk rammeverk

Felleseuropeiske regler om digital operasjonell motstandsdyktighet i finanssektoren (DORA) skal gjelde i EU fra januar 2025. Regelverket antas å være EØS-relevant. Pensjonskasser er allerede underlagt regelverk som skal sikre en høy grad av IKT-sikkerhet, blant annet gjennom IKT-forskriften. DORA forventes imidlertid å medføre mer omfattende og detaljerte krav til sikkerhet og beredskap, også ved bruk av underleverandører. Styret vil ha økt fokus på dette temaet i året som kommer.

Stortinget har bestemt at det fra 1. januar 2024 innføres et bufferfond for private pensjonskasser. Kursreguleringsfondet og tilleggsavsetninger erstattes av det nye mer fleksible bufferfondet som blant annet skal kunne dekke negativ avkastning. Styret er positive til innføringen av nytt bufferfond og forventer at dette vil kunne bidra til en mer optimal forvaltning av fripolisene. Nærmere regler knyttet til bufferfondet kan komme i form av lov eller forskrift.

Pensjonskassedirektivet (IORP II) trådte i kraft 1. januar 2023 og pensjonskassens virksomhetsstyring vurderes å være i tråd med dette.

Lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren trådte i kraft 1. januar 2023 og pensjonskasser er omfattet. Loven pålegger ulike opplysnings- og rapporteringskrav om bærekraft i kapitalforvaltningen og i godtgjørelsesordningen. Nortura Konsernpensjonskasse gjør per i dag ikke egne målinger knyttet til investeringsporteføljens samlede bærekraftsrisiko eller mulige negative konsekvenser på ulike bærekraftsindikatorer, og bærekraftsrisiko inngår ikke i godtgjørelsesordningen. Pensjonskassen har i 2023 fått gjennomført en klimascenarioanalyse av finansporteføljen, men anerkjenner at datagrunnlaget i dag er begrenset og at analyser og modeller må videreutvikles. Styret vil over tid vurdere hvordan bærekraftsrisiko bør kartlegges og håndteres i henhold til god praksis.

Lov om virksomhetens åpenhet, arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) ble satt i kraft i 2022. Pensjonskassen vurderes å ikke være omfattet fordi både omsetning og antall ansatte er lavere enn det som fremkommer av lovkravet.

10. Styling og administrasjon

Pensjonskassens styre har syv medlemmer. Styret besto ved utgangen av 2023 av tre kvinner og fire menn, og det lovmessige kravet til kjønnsrepresentasjon er oppfylt. Styret er bevisst på at ingen skal diskrimineres på grunn av kjønn, hudfarge, religion, legning eller alder. Styrets sammensetning er som følger:

Oppnevnt av styret i Nortura SA:

Kristian Sævik, styrets leder
Henrik Frisell, styremedlem
Hanne Lund-Isaksen, styremedlem
Ottar Torvund, styremedlem
Mariann S. Bendriss, eksternt styremedlem

Valgt av rettighetshaverne_

Ken Ove Sletthaug, styremedlem
Reidun Høgset, styremedlem

Styret har hatt 7 møter i beretningsåret og behandlet 65 saker. Det har vært avholdt fagseminarer med gjennomgang av aktuelle temaer i tilknytning til flere av styremøtene.

Det er tegnet styre- og ledelsesforsikring som dekker ansvarsforhold som følge av utøvelsen av deres verv. Forsikringen dekker de sikredes personlige erstatningsansvar for formuesskade på grunnlag av uaktsomhet i egenskap av stilling eller verv i pensjonskassen. Som sikret inngår Nortura SA med datterselskaper, Skala AS med datterselskaper i Norge og Danmark samt Nortura Konsernpensjonskasse. Forsikringstaker er Nortura SA.

Pensjonskassen har avtale med Gabler om aktuarfunksjon, utøvende aktuar, medlemsadministrasjon, regnskapsførsel og utbetaling av pensjoner. Det er inngått avtale med Mercer (Norge) om investeringsrådgivning, porteføljerapportering og risikostyringsfunksjon. EY er tilsatt som internrevisor og Nortura SA leverer administrative tjenester. Pensjonskassens revisor er Deloitte. Daglig leder er ansatt i pensjonskassen. Pensjonskassen har ett årsverk.

Styret og administrasjonen vil arbeide for at både egen organisasjon og våre leverandører videreutvikler og driver pensjonskassen til beste for både rettighetshaverne og Nortura SA.

Driften av pensjonskassen forurensar ikke det ytre miljø.

11. Disponering av årets resultat

Nortura Konsernpensjonskasse oppnådde et resultat etter skatt på 28,1 millioner kroner. Som følge av god kapitaldekning og i tråd med pensjonskassens risikostrategi, som skal hensynta både rettighetshaverne og sponsorforetaket, har styret vedtatt å sette av 10,0 millioner kroner i utbytte til Nortura SA. Videre har styret vedtatt at 0,6 millioner kroner tilføres som avkastning på risikoutjevningfondet og 17,5 millioner kroner overføres til annen opptjent egenkapital.

12. Fortsatt drift

Styret bekrefter at forutsetning om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

13. Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning for pensjonskassens resultat og finansielle stilling etter regnskapsårets slutt.

14. Erklæring fra styret og daglig leder

Vi erklærer, i henhold til reglene for utstedere av obligasjoner på Nordic ABM, etter beste overbevisning at årsregnskapet for 2023 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av pensjonskassens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også, etter beste overbevisning at årsberetningen for 2023 gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til pensjonskassen, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorene pensjonskassen står overfor.

Oslo, 18. mars 2024
I styret for Nortura Konsernpensjonskasse

Kristian Håvard Sævik
Styreleder

Henrik Frisell
Styremedlem

Reidun Høgset
Styremedlem

Hanne Lund-Isaksen
Styremedlem

Ottar Torvund
Styremedlem

Ken Ove Sletthaug
Styremedlem

Mariann Steine Bendriss
Styremedlem

Brita Cathrine Knutson
Daglig leder

Dette dokumentet er signert elektronisk.

RESULTATREGNSKAP

TEKNISK REGNSKAP		Note	2023	2022
Tall i hele tusen				
1.	Premieinntekter			
1.2	- Avgitte gjenforsikringspremier	22	-31	-30
Sum premieinntekter for egen regning			-31	-30
2.	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	7	75 325	54 715
2.4	Verdiendringer på investeringer	8	56 364	-159 906
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer	9	77 206	-49 061
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			208 895	-154 252
5.	Pensjoner mv.			
5.1	Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1	Brutto	23	-125 693	-123 418
Sum pensjoner mv.			-125 693	-123 418
6.	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1	Endring i premiereserve mv.			
6.1.1	Endring i premiereserve mv., brutto	21	69 722	62 937
6.2	Endring i tilleggsavsetninger	21	-33 249	76 317
6.3	Endring i kursreguleringsfond	21	-56 364	159 906
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene - kontraktsfastsatte forpliktelser			-19 891	299 160
8.	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet	26	-37 347	0
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	26	-15 427	-12 380
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			-52 774	-12 380
9.	Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1	Forvaltningskostnader	24	-4 868	-7 136
9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	24	-5 856	-6 056
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader			-10 724	-13 192
11.	Resultat av teknisk regnskap	25,26,27	-218	-4 111

RESULTATREGNSKAP

IKKE-TEKNISK REGNSKAP		Note	2023	2022
Tall i hele tusen				
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen				
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	7		18 487	13 951
12.4 Verdiendringer på investeringer	8		13 833	-40 771
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	9		18 949	-12 509
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			51 269	-39 329
13. Andre inntekter			1	4
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen				
14.1 Forvaltningskostnader	24		-1 195	-1 819
14.2 Andre kostnader	14,24		-17 673	-12 671
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			-18 868	-14 491
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap	27		32 402	-53 816
16. Resultat før skattekostnader			32 184	-57 927
17. Skattekostnader	28		-4 055	9 348
20. TOTALRESULTAT	27		28 129	-48 579
Avkastning på risikoutjevningsfond	27		-590	-19
Utbytte på egenkapital	27		-10 000	0
Overført fra/til egenkapital	27		-17 539	48 598
SUM OVERFØRT			28 129	48 579

BALANSE

EIENDELER	Note	31.12.2023	31.12.2022
<i>Tall i hele tusen</i>			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
2.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
2.3.1 Rentebærende verdipapirer	2,5	19 910	0
2.3.2 Utlån og fordringer	5	0	26 415
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	3,5	263 307	263 457
2.4.2 Rentebærende verdipapirer	4,5	559 492	514 898
2.4.3 Utlån og fordringer	5,6	8 409	14 263
Sum investeringer		851 118	819 033
3. Fordringer			
3.2 Andre fordringer	12	4 579	4 577
Sum fordringer		4 579	4 577
4. Andre eiendeler			
4.3 Eiendeler ved skatt	28	10 370	14 425
Sum andre eiendeler		10 370	14 425
5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		111	65
SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		866 178	838 101
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
6.3.1 Rentebærende verdipapirer	2,5	69 613	0
6.3.2 Utlån og fordringer	5	0	93 612
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	3,5	920 606	933 653
6.4.2 Rentebærende verdipapirer	4,5	1 956 163	1 824 719
6.4.3 Utlån og fordringer	5,6	29 402	50 545
Sum investeringer i kollektivporteføljen		2 975 784	2 902 529
SUM EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE		2 975 784	2 902 529
SUM EIENDELER		3 841 962	3 740 630

BALANSE

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		Note	31.12.2023	31.12.2022
<i>Tall i hele tusen</i>				
10.	Innskutt egenkapital		312 000	312 000
11.	Opptjent egenkapital			
11.1	Risikoutjevningssfond		11 198	10 608
11.2	Annen opptjent egenkapital		324 086	306 547
	Sum opptjent egenkapital		335 284	317 155
12.	Ansvarlig lånekapital mv.			
12.2	Ordinær ansvarlig lånekapital	14	215 000	215 000
	Sum ansvarlig lånekapital mv.		215 000	215 000
13.	Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1	Premiereserve mv.	20,21	2 684 679	2 701 627
13.2	Tilleggsavsetninger	20,21	157 225	123 976
13.3	Kursreguleringsfond	20,21	122 683	66 319
	Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		2 964 587	2 891 922
15.	Avsetninger for forpliktelser			
15.2	Forpliktelser ved skatt			
15.2.1	Forpliktelser ved periodeskatt	28	553	505
	Sum avsetninger for forpliktelser		553	505
16.	Forpliktelser			
16.2	Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	13	52	19
16.3	Andre forpliktelser	13	13 396	3 101
	Sum forpliktelser		13 448	3 120
17.	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		1 090	929
	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		3 841 962	3 740 630

Oslo, 18. mars 2024
I styret for Nortura Konsernpensjonskasse

Kristian Håvard Sævik
Styreleder

Henrik Frisell
Styremedlem

Reidun Høgset
Styremedlem

Hanne Lund-Isaksen
Styremedlem

Ottar Torvund
Styremedlem

Ken Ove Sletthaug
Styremedlem

Mariann Steine Bendriss
Styremedlem

Brita Cathrine Knutson
Daglig leder

Dette dokumentet er signert elektronisk

EGENKAPITALOPPSTILLING

Egenkapital	2023	2022
<i>Tall i hele tusen</i>		
Innskutt egenkapital 01.01	312 000	312 000
Innbetalt i året	0	0
Innskutt egenkapital 31.12	312 000	312 000
Annen opptjent egenkapital 01.01	306 547	355 145
Tilført egenkapital/resultat belastet ved disponering	17 588	-48 598
Effekt av innføring av IFRS 9	-48	0
Annet opptjent egenkapital 31.12	324 086	306 547
Risikoutjevningssfond 01.01	10 608	10 589
Disponert til/fra overskudd risikoresultat	0	0
Avkastning på risikoutjevningssfond	590	19
Risikoutjevningssfond 31.12	11 198	10 608

Innskutt egenkapital består av 6 innskuddsbevis hver pålydende MNOK 2, 1 innskuddsbevis pålydende MNOK 50, 3 pålydende MNOK 60 og 1 pålydende MNOK 70.
Samtlige innskuddsbevis er eiet av Nortura SA.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Tall i hele tusen

	2023	2022
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Finansinntekter	78 248	68 952
Utbetalte pensjoner mv.	-125 693	-123 418
Forsikringsrelaterte driftskostnader, inkl. reassuranse	-11 950	-15 041
Andre inntekter/kostnader	-17 672	-12 667
Betalte skatter	0	0
Endring i periodiseringer	431	-1 480
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-76 636	-83 653
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto investert i aksjer og andeler	104 598	-61 985
Netto investert i obligasjoner og rentepapir	-55 009	85 246
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	49 589	23 261
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Tilbakebetalt ansvarlig lån	0	-30 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	-30 000
Likviditetsbeholdning 1.1.	64 761	155 153
Netto kontantstrøm for perioden	-27 047	-90 392
Likviditetsbeholdning 31.12.	37 714	64 761

NOTER

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslov og grunnleggende regnskapsskikk i Norge, samt satt opp i henhold til gjeldende forskrift fastsatt av Finansdepartementet 20. desember 2011 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 om årsregnskap mv.

FINANSIELLE EIENDELER

Finansielle instrumenter måles og innregnes i samsvar med IFRS9. Finansdepartementet har fastsatt forskriftsregler som viderefører adgang til å regnskapsføre visse investeringer til amortisert kost.

Pensjonskassen klassifiserer sine finansielle eiendeler i følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Finansielle eiendeler som måles til amortisert

Regnskapsprinsipper for pensjonskassens kategorier av finansielle eiendeler beskrives nærmere i de følgende avsnitt. På områder som ikke er regulert i ved egne bestemmelser i årsregnskapsforskriften kapittel 3, benyttes regnskapsloven kapittel 4 og 5 jf. Årsregnskapsforskriften § 3-1.

Pensjonskassen fører forvaltningskostnader etter nettometoden fra 01.07.23, som innebærer at fondskurser ikke korrigeres for administrasjonskostnadene i fondet.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)

Aksjer og andeler med verdiendring over resultatregnskapet består av investeringer i aksjer, verdipapirfond og aksjer og andeler i selskap med deltakerfastsetting (IS/KS/ANS). Virkelig verdi på børsnoterte aksjer og andeler verdsettes til sluttkurs fastsatt av Oslo Børs eller tilsvarende markedsplasser for utenlandske investeringer. Virkelig verdi av øvrige aksjer og andeler fastsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker.

Rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og består av investering i obligasjoner, sertifikater og verdipapirfond.

Virkelig verdi på noterte investeringer fastsettes til offentlige omsetningskurser.

For investeringer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for verdipapirets respektive sektor.

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Pensjonskassen måler finansielle eiendeler til amortisert kost hvis følgende betingelser er oppfylt:

- Den finansielle eiendelen holdes i en forretningsmodell hvor formålet er å motta kontraktsfestede kontantstrømmer, og
- Kontraktsvilkårene for den finansielle eiendelen gir opphav til kontantstrømmer som utelukkende består av betaling av hovedstol og renter på gitte datoer.

For finansielle eiendeler som ikke tilfredsstiller forretningsmodell over, men hvor formålet er både å motta kontraktsfestede kontantstrømmer og salg, har pensjonskassen valgt at de skal måles til amortisert kost.

Rentebærende verdipapirer

Finansielle eiendeler klassifisert som rentebærende verdipapirer består av investeringer i obligasjonsmarkedet, og måles til amortisert kost ved hjelp av en effektiv rentemetode. Pensjonskassen har gjort en avsetning for forventede tap (ECL). Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring avsettes det for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning avsettes det for forventet tap over hele levetiden. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som pensjonskassen forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet. De forventede kontantstrømmene omfatter kontantstrømmer fra salg av sikkerhetsstillelse eller andre kredittforbedringer som er integrert i kontraktsvilkårene.

Forvaltning av kunde- og selskapsporteføljen

Pensjonskassens avkastning på eiendeler, fordeles prosentvis etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen) og de forsikringstekniske avsetninger (kundeporteføljen) før årsoppgjørdisposisjoner.

Eiendeler ved utgangen av en periode fordeles prosentvis etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen) og de forsikringstekniske avsetninger (kundeporteføljen), samt andre eiendeler og forpliktelser. Per 31.12 er det eiendelene etter årsoppgjørdisposisjoner som fordeles.

FORSIKRINGSMESSIGE FORPLIKTELSE

De regnskapsmessige avsetningene knyttet til forsikringskontrakter er forankret i norsk særlovgivning. I henhold til forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak innregner og måler pensjonskassen forsikringsforpliktelsene i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven kapittel 3.

Premiereserve

Premiereserve er kontantverdien av pensjonskassens samlede fremtidige forsikringsforpliktelser til rettighetshaverne. Ved beregning av premiereserven benyttes dødelighetsgrunnlaget K2013. Engangspremien for eventuell oppskrivning av fripolisene beregnes med grunnlagsrente 2,0 %.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetning er avsetning som skal dekke forpliktelser knyttet til forventede, ikke-meldte, erstatningstilfeller som er inntruffet innen regnskapsårets slutt. Erstatningsavsetning inngår i balansen og presenteres som del av Premiereserve mv.

Tilleggsavsetninger

Pensjonskassen har anledning til å foreta tilleggsavsetninger for å sikre soliditeten. Tilleggsavsetninger kan maksimalt utgjøre 12 % av premiereserven, og kan benyttes til dekning av fremtidig negativt finansresultat i forhold til pensjonskassens grunnlagsrente. En andel av tilleggsavsetningen tilknyttet fripolisen skal frigjøres til oppskrivning av fripolisen hvis premiereserven til fripoliseinnehaver per 31.12 er lavere enn ved inngangen til året. Tilleggsavsetningen frigjøres med samme prosentvise nedgang som rettighetshavers premiereserve.

Kursreguleringsfond

Årets endringer i urealiserte verdier knyttet til investeringer vurdert til virkelig verdi i kollektivporteføljen avsettes til kursreguleringsfond og inngår således ikke i årets resultat. Dersom virkelig verdi av eiendelene i kollektivporteføljen viser et akkumulert netto urealisert tap settes kursreguleringsfondet til 0.

Bufferfond

Fra 01.01.2024 innføres regler om sammenslått og kundefordelt bufferfond for private ordninger. Fondet erstatter tilleggsavsetning og kursreguleringsfond.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningfondet. Dette fondet kan i senere år benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Bevegelser i risikoutjevningfondet føres som en resultatdisponering.

Fripoliser

Fripoliser oppstår når et medlem fratrer, ved planendring, lønnsnedgang ved stillingsskifte eller når pensjonsavtalen opphører. Opptjente rettigheter på endringstidspunktet videreføres som fripoliser. Fripolisene har en egen overskuddsmodell der rettighetshaver skal tildeles risikoresultatet og minimum 80 % av renteresultatet. Fripolisens renteoverskudd kan benyttes til å dekke fripolisens andel av eventuelt negativt risikoresultat.

ANNET

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Valutarisiko knyttet til utenlandske eiendeler er søkt redusert med finansielle derivat.

Premieinntekter

Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet.

Skatt

Skattekostnadene i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt.

Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel. Utsatt skatt/utsatt skattefordel beregnes ut fra skattbare midlertidige forskjeller utenfor fritaksmetoden i selskapsporteføljen og skattemessig fremførbart underskudd. Formuesskatt beregnes av skattemessig netto formue fastsatt i henhold til skatteloven kapittel 4. Skattesats for formuesskatt er 0,3 %. Formuesskatt inngår i andre kostnader i selskapsportefølje.

NOTE 2 – INVESTERINGER TIL AMORTISERT KOST

Tall i hele tusen

	Pålydende	Kostpris	Amortisert verdi	Markeds - verdi	Påløpte renter	Forventet kredittap
Private aksjeselskaper mv.	89 500	89 500	89 500	84 464	74	-50
Sum investeringer til amortisert kost	89 500	89 500	89 500	84 464	74	-50
<i>Andel selskapsportefølje</i>			19 905		16	-11
<i>Andel kollektivportefølje</i>			69 595		58	-39
Total andel obligasjoner til amortisert kost			89 524			
Selskapsportefølje			19 910			
Kollektivportefølje			69 614			
Beholdningsendringer						
Obligasjoner til amortisert kost per 01.01			119 917			
Tilgang			0			
Avgang			-30 591			
Forventet kredittap			-50			
Amortisering			174			
Obligasjoner til amortisert kost per 31.12			89 450			

Det er bokført TNOK 50 i forventet kredittap per 31.12.2023

Gjennomsnittlig avkastning var 3,79 % beregnet utfra gjennomsnittlig beholdning og bokført renteinntekt på TNOK 3 965.

Beholdningen av obligasjoner til amortisert kost har en gjennomsnittlig rentedurasjon på 1,55. Porteføljen forvaltes av Storebrand Asset Management.

NOTE 3 - AKSJER OG ANDELER

Aksjefond

Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindre- verdi
DNB Norge Indeks E	554 064	56 174	61 224	5 050
DNB Global Marked Valutasikret F	1 855 182	174 303	214 596	40 293
KLP AksjeGlobal Indeks S-100	109 806	115 187	113 258	-1 929
KLP AksjeFrem. Indeks S	27 085	50 000	68 672	18 672
KLP AksjeNorden Indeks S-100	106 066	94 092	112 126	18 034
Storebrand Global Indeks C	100 449	108 366	105 856	-2 510
Storebrand Indeks – Norge B	45 821	29 686	46 675	16 989
Sum aksjefond		627 808	722 407	94 599
		<i>Andel selskapsportefølje</i>	160 666	
		<i>Andel kollektivportefølje</i>	561 741	

Andre fond

Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindre- verdi
Pareto Staur Energy AS	400	18 402	7 063	-11 339
Sum andre fond		18 402	7 063	-11 339
		<i>Andel selskapsportefølje</i>	1 571	
		<i>Andel kollektivportefølje</i>	5 492	

Aksjer i eiendom

Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindre- verdi
Nor Property Investments AS	20	9 500	13 552	4 052
Sum aksjer i eiendom		9 500	13 552	4 052
		<i>Andel selskapsportefølje</i>	3 014	
		<i>Andel kollektivportefølje</i>	10 538	

Andeler i eiendomsfond

Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindre- verdi
DEAS Eiendomsfond Norge I AS	3 912 110	2 301	2 485	184
DEAS Eiendomsfond Norge I IS	387	224 832	246 011	21 179
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	161 899 732	188 700	192 395	3 695
Sum andeler i eiendomsfond		415 833	440 891	25 058
<i>Andel selskapsportefølje</i>			98 056	
<i>Andel kollektivportefølje</i>			342 835	

Total andel aksjer og andeler

1 183 914

Selskapsportefølje

263 307

Kollektivportefølje

920 606

Aksjer og aksjefond, samt aksjer og andeler i eiendomsfond er bokført og verdsatt til markedspris. Porteføljene forvaltes/administreres av DNB Asset Management, DEAS Asset Management, KLP Kapitalforvaltning, Pareto Asset Management og Storebrand Asset Management.

NOTE 4 - RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Obligasjoner

Tall i hele tusen

	Pålydende	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindre- verdi	Påløpte renter
Banker	362 000	355 334	359 242	3 908	5 219
Kommunalt eide aksjeselskaper mv.	203 000	200 455	195 341	-5 114	2 697
Kommuneforvaltningen	154 000	152 873	143 736	-9 137	1 482
Kredittforetak	36 000	36 000	36 832	832	350
Private aksjeselskaper mv	221 000	219 539	207 868	-11 671	3 991
Skadeforsikringsselskaper	15 000	15 000	14 797	-203	205
Statlig eide aksjeselskaper mv	90 000	90 000	90 425	425	2 254
Stats- og trygdeforvaltningen	8 000	8 002	7 292	-710	115
Utenlandske sektorer i alt	88 000	87 669	79 423	-8 246	989
Sum obligasjoner	1 177 000	1 164 872	1 134 956	-29 917	17 302
<i>Herav ansvarlig lån</i>	<i>83 000</i>	<i>81 485</i>	<i>81 759</i>	<i>274</i>	<i>506</i>
<i>Andel selskapsportefølje</i>			252 419		3 848
<i>Andel kollektivportefølje</i>			882 537		13 454

Obligasjonene forvaltes diskresjonært av DNB Asset Management.

Beholdningen er bokført og verdsatt til observert markedsverdi.

Gjennomsnittlig avkastning var 3,49 % beregnet utfra gjennomsnittlig beholdning og bokført renteinntekt på TNOK 39 415. Beholdningen av obligasjoner i kategorien rentebærende verdipapirer har en gjennomsnittlig rentedurasjon på 4,14.

Obligasjonsfond

Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindre- verdi	Påløpte renter
Alfred Berg Nordic High Yield ACC	526 118	75 007	76 462	1 455	0
Alfred Berg Nordic IG Long Duration ACC	5 300 764	449 853	490 224	40 371	0
Arctic Nordic Corporate Bond Class B NOK	39 935	75 000	76 916	1 916	0
Arctic Return Class B	96 285	118 167	126 454	8 287	0
DNB High Yield D	116 848	119 164	119 882	718	0
First Yield	28 480	28 858	31 515	2 657	4 635
First High Yield	52 363	51 921	60 804	8 883	8 520
Landkreditt Høyrente	815 188	76 748	73 173	-3 575	0
Landkreditt Extra	982 850	98 278	93 294	-4 984	0
Storebrand Stat C	193 629	203 078	201 518	-1 560	0
Sum obligasjonsfond		1 296 074	1 350 242	54 165	13 155
<i>Andel selskapsportefølje</i>			300 299		2 926
<i>Andel kollektivportefølje</i>			1 049 943		10 229
Total andel obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning			2 339 617		
Selskapsportefølje			514 898		
Kollektivportefølje			1 824 719		

Porteføljene forvaltes/administreres av Alfred Berg Kapitalforvaltning, Arctic Fund Management, DNB Asset Management, Firstfondene, Landkreditt Forvaltning og Storebrand Asset Management.

NOTE 5 – OVERGANGSNOTE IFRS 9

Regnskapspost	Klassifisering IAS 39	Klassifisering IFRS 9	IAS 39 31.12.22	Endring av klassifisering og tilhørende måling (eks. tapsavsetning)	Endring av måling av tapsavsetning	IFRS 9 01.01.23
2.3.1	Amortisert kost	Amortisert kost	0	26 415	-10	26 405
2.3.2	Amortisert kost	Amortisert kost	26 415	-26 415	0	0
2.4.1	Virkelig verdi	Virkelig verdi	263 457	0	0	263 457
2.4.2	Virkelig verdi	Virkelig verdi	514 898	0	0	514 898
2.4.3	Virkelig verdi	Virkelig verdi	14 263	0	0	14 263
6.3.1	Amortisert kost	Amortisert kost	0	93 612	-38	93 574
6.3.2	Amortisert kost	Amortisert kost	93 612	-93 612	0	0
6.4.1	Virkelig verdi	Virkelig verdi	933 653	0	0	933 653
6.4.2	Virkelig verdi	Virkelig verdi	1 824 719	0	0	1 824 719
6.4.3	Virkelig verdi	Virkelig verdi	50 545	0	0	50 454
Sum			3 721 562	0	-48	3 721 515

Effekt av innføring av IFRS 9 er ført mot annen egenkapital i 2023

NOTE 6 - UTLÅN OG FORDRINGER

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Bankinnskudd	37 714	64 761
Påløpte renter	97	47
Sum utlån og fordringer	37 811	64 808
<i>Andel selskapsportefølje</i>	8 409	14 263
<i>Andel kollektivportefølje</i>	29 402	50 545

Bundne midler på skattetrekkskonto utgjorde TNOK 3 279 per 31.12.2023.

NOTE 7 - RENTEINNTEKTER OG UTBYTTE FRA FINANSIELLE EIENDELER

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Utdelinger eiendomsfond	19 084	16 952
Renteinntekter bank	1 950	999
Renteinntekter på obligasjoner amortisert kost	3 965	1 235
Amortisering obligasjoner holdt til forfall	0	-666
Renteinntekter på utlån og fordringer	0	7 845
Amortisering obligasjoner	-224	-99
Renteinntekter på obligasjoner	39 415	30 971
Renteinntekter på obligasjonsfond	29 622	11 428
Sum renteinntekter og utbytte fra finansielle eiendeler	93 812	68 666
<i>Andel selskapsportefølje</i>	18 487	13 951
<i>Andel kollektivportefølje</i>	75 325	54 715

NOTE 8 - VERDIENDRINGER PÅ INVESTERINGER

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Urealisert gevinst/tap eiendomsfond	-45 227	-23 483
Urealisert gevinst/tap aksjer	2 298	-2 049
Urealisert gevinst/tap aksjefond og andre fond	15 312	-143 971
Urealisert gevinst/tap obligasjoner	55 792	-80 555
Urealisert gevinst/tap obligasjonsfond	42 022	49 382
Sum verdiendringer på investeringer	70 197	-200 677
<i>Andel selskapsportefølje</i>	13 833	-40 771
<i>Andel kollektivportefølje</i>	56 364	-159 906

NOTE 9 - REALISERT GEVINST OG TAP PÅ INVESTERINGER

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Realisert gevinst/tap eiendomsfond	-5 640	742
Realisert gevinst/tap aksjer	-617	-249
Realisert gevinst/tap på aksjefond og andre fond	123 572	41 737
Realisert gevinst/tap på obligasjoner	-32 503	-4 798
Realisert gevinst/tap på obligasjonsfond	8 537	-104 807
Forvaltningskostnader i fond	2 806	5 805
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	96 155	-61 570
<i>Andel selskapsportefølje</i>	<i>18 949</i>	<i>-12 509</i>
<i>Andel kollektivportefølje</i>	<i>77 206</i>	<i>-49 061</i>

NOTE 10 - HIERARKIET, FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT

Tall i hele tusen

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Balanseført
	<i>Børsnoterte</i>	<i>Observerbar</i>	<i>Ikke</i>	verdi per
	<i>priser</i>	<i>input</i>	<i>observerbar</i>	31.12
		<i>input</i>	<i>input</i>	
Aksjer og andeler	0	722 408	461 506	1 183 914
Rentebærende verdipapirer	0	2 515 654	0	2 515 654
Utlån, fordringer og bankinnskudd	0	37 811	0	37 811
Totalt	0	3 275 873	461 506	3 737 379

NOTE 11 - FINANSIELL RISIKO

Den finansielle risikoen i Nortura Konsernpensjonskasse er i hovedsak knyttet opp mot pensjonskassens evne til å innfri den årlige rentegarantien. I tillegg skal pensjonskassen kunne tåle betydelige markedsfall og samtidig oppfylle lovkravet til solvenskapitaldekning og solvensmargin. Styret har fastsatt interne mål for solvenskapitaldekningen med tilhørende handlingsregler og tiltaksplaner. Styret har videre vedtatt en kapitalforvaltningsstrategi som skal sikre at pensjonskassen oppnår en god avkastning med en risiko som er tilpasset styrets risikovilje og pensjonskassens risikobærende evne.

Pensjonskassens investeringer i aksjer, obligasjoner og eiendom er utsatt for finansiell risiko, herunder markedsrisiko, renterisiko, kredittrisiko, valutarisiko og likviditetsrisiko.

Markedsrisiko

Med markedsrisiko menes risikoen for endringer i markedsprisene på pensjonskassens investeringer i obligasjoner, aksjer og eiendom. Det er aktivaklassen aksjer som er mest utsatt for markedsrisiko, gjennom risikoen for reduserte aksjekurser og dermed verdifall på aksjeporteføljen. Aksjemarkedsrisikoen søkes redusert gjennom å ha en godt diversifisert aksjeportefølje og det er pensjonskassens strategi at nye investeringer gjøres i brede indeksfond fremfor aktive mandater.

Renterisiko

Med renterisiko menes kurstap på obligasjonsporteføljen som følge av en økning i den generelle markedsrenten. Pensjonskassen er imidlertid også utsatt for renterisiko på forsikringsforpliktelsen, her er risikoen at markedsrentene faller. Pensjonskassen søker å redusere sin samlede renterisiko ved å optimalisere rentedurasjonen på obligasjonsporteføljen, slik at denne også hensyntar durasjonen på forsikringsforpliktelsen.

Kredittrisiko

Med kredittrisiko menes risikoen for redusert kredittverdighet på utstedere av obligasjoner og dermed verdifall eller sågar varig tap på plasseringen. Kredittrisikoen styres gjennom i hovedsak å investere i obligasjoner med god kredittverdighet (investment grade). Pensjonskassen investerer også i høyrenteobligasjoner, men dette gjøres i hovedsak gjennom godt diversifiserte fond.

Valutarisiko

Med valutarisiko menes risikoen for endringer i kursen på utenlandsk valuta. Pensjonskassens utenlandske renteinvesteringer er valutasikret til NOK. For pensjonskassens globale aksjeinvesteringer er målsatt valutasikring satt til 50 %.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at plasseringer ikke lar seg realisere slik at pensjonskassen ikke kan oppfylle sine forpliktelser. Likviditetsrisikoen ansees som liten, da det meste av pensjonskassens investeringer er likvide på daglig basis. I tillegg har pensjonskassen som strategi å alltid ha likvide midler i form av bankinnskudd og pengemarkedsfond tilsvarende 6 måneders likviditetsbehov.

Klimarisiko

Klimarisiko handler om hvordan de fysiske konsekvensene av klimaendringer vil påvirke natur og samfunn, og hva omstillingen til et lavutslippssamfunn vil innebære. Pensjonskassen har påbegynt et arbeid med å se på hvordan klimarisiko, herunder fysisk risiko og omstillingsrisiko, kan påvirke investeringsporteføljen. Per i dag er det utfordrende å vurdere klimarisiko spesifikt i verdsettelsen av våre investeringer ut over hva som allerede er priset inn eksisterende markedsinformasjon.

NOTE 12 – FORDRINGER

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Fordringer på forvalter	4 579	4 577
Sum andre fordringer	4 579	4 577

NOTE 13 - AVSETNING FOR FORPLIKTELSE

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	52	19
Leverandørgjeld	280	65
Skyldig offentlige avgifter	3 072	2 987
Gjeld til forvalter	44	49
Avsatt utbytte	10 000	0
Sum avsetning for forpliktelser	13 448	3 120

NOTE 14 - ANSVARLIG LÅNEKAPITAL MV.*Tall i hele tusen***2023****2022**

Ordinær ansvarlig lånekapital	215 000	215 000
-------------------------------	---------	---------

Type lån	Beløp	Løpetid	Call	Rente
Obligasjonslån (tier 2, notert på ABM)	125 000	2019/2029	2024	3mNibor+3,75
Obligasjonslån (tier 2, notert på ABM)	90 000	2020/2030	2025	3mNibor+3,85

Pensjonskassen har kostnadsført TNOK 17 311 i rente- og tilretteleggingskostnader på de to noterte obligasjonslånene i 2023.

Ansvarlig lån er innregnet til amortisert kost.

NOTE 15 - SOLVENSMARGIN*Tall i hele tusen***2023****2022**

Innskutt kjernekapital	312 000	312 000
Opptjent egenkapital	324 086	306 547
Fradrag urealisert verdi selskapsport.	-27 310	-105
Ansvarlig lånekapital	215 000	215 000
Ansvarlig kapital	823 776	833 442
50 % av risikoutjevningssfond	5 599	5 304
50 % av tilleggsavsetninger	78 613	61 988
Fradrag i solvensmarginkapital	-189 308	-189 214
Sum annen solvensmarginkapital	-105 096	-121 922
Solvensmarginkapital	718 680	711 520
Minstekrav til solvensmargin	102 769	103 144
Samlet solvensmarginkapital i % av solvensmarginkrav	699,3 %	689,8 %

NOTE 16 - SOLVENSKAPITAL OG SOLVENSKAPITALKRAV

Tall i hele tusen

	2023	2022
SOLVENSKAPITAL		
Innskutt egenkapital	312 000	312 000
Opptjent egenkapital	324 086	306 547
Justering i avsetninger	-40 576	-62 467
Effekt av overgangsregelen	22 825	39 042
Sum kapital gruppe 1	618 335	595 122
Ansvarlig lånekapital	215 000	215 000
Risikoutjevningssfond	11 197	10 608
Sum kapital gruppe 2	226 197	225 608
Tilleggsavsetninger	157 225	123 976
Kursreguleringsfond	122 683	66 319
Merverdi (eller mindreverdi) av eiendeler utover bokført verdi	-5 036	-5 497
Korreksjon, beste estimat for død og uførhet som gir buffer ift. bokførte avsetninger	12 018	12 976
Samlet ansvarlig kapital	1 131 422	1 018 503
Samlet ansvarlig kapital uten overgangsregelen	1 108 599	979 461
SOLVENSKAPITALKRAV		
Markedsrisiko	574 726	522 843
Livsforsikringsrisiko	50 149	47 771
Helseforsikringsrisiko	0	0
Motpartsrisiko	5 051	5 921
Korrelasjonseffekter	-39 300	-38 149
Operasjonell risiko	13 129	12 908
Tapsabsorbering i utsatt skatt	-90 563	-82 694
Samlet solvenskapitalkrav	513 193	468 600
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	618 230	549 903
Solvenskapitaldekning	220 %	217 %
Uten overgangsregelen		
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	595 406	510 861
Solvenskapitaldekning	216 %	209 %

NOTE 17 - KAPITALAVKASTNING

Kapitalavkastning på kollektivporteføljen

	2023	2022	2021	2020	2019
Verdijustert avkastning	7,4 %	-4,9 %	5,9 %	4,8 %	6,6 %
Bokført avkastning	5,6 %	0,0 %	6,0 %	1,5 %	4,4 %

Kapitalavkastning på selskapsporteføljen

	2023	2022	2021	2020	2019
Verdijustert avkastning	7,4 %	-4,9 %	5,9 %	4,8 %	6,6 %

Da det er felles forvaltning, vil verdijustert avkastningen være lik for kollektiv- og selskapsportefølje.

NOTE 18 - BESKRIVELSE AV PENSJONSORDNINGENE

Antall medlemmer i ordningen	2023	2022
Fripolisekontrakter	5 010	5 111
Totalt antall medlemmer	5 010	5 111
Fripolisekontraktene fordeler seg slik:		
Antall aktive	1 822	1 986
Antall som mottar alderspensjon	2 066	1 959
Antall som mottar ektefellepensjon	434	435
Antall som mottar barnepensjon	11	10
Antall som mottar uførepensjon	677	721
Sum fripolisekontrakter	5 010	5 111

Nortura gjennomførte full omdanning til innskudd per 01.01.2017.

Foretakspensjonsordningene med gjenværende uføre medlemmer ble avviklet pr 31.12.2018 med utstedelse av fripolise til alle.

NOTE 19 - VIRKNINGEN AV ENDRINGER I FORUTSETNINGER I PENSJONSORDNINGEN

Effekten av en umiddelbar 25 % økning i uførehyppigheten vil med dagens bestand innebære en belastning på MNOK 1,7 på årets risikoresultat. Effekten av en permanent økning på 15 % i uførehyppigheten vil være en økning i premiereserve på MNOK 8,9. Tilsvarende vil en permanent 10 % reduksjon i dødeligheten med dagens bestand innebære en økning i premiereserven på MNOK 41,2.

NOTE 20 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

Forsikringsforpliktelser fordelt på hovedbransje og delbransje

Tall i hele tusen

	Hoved- bransje	Delbransje
	Kollektiv rente- og pensjons- forsikring	Fripoliser
Premiereserve mv.	2 684 679	2 684 679
Tilleggsavsetninger	157 225	157 225
Kursreguleringsfond	122 683	122 683
Sum forsikringsforpliktelser	2 964 587	2 964 587

NOTE 21 - ENDRINGER I FORSIKRINGSMESSIGE FORPLIKTELSE

Tall i hele tusen

	Premie- reserve	Tilleggs- avsetninger	Kurs- regulerings- fond
1. Inngående balanse	2 701 627	123 976	66 319
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser			
2.1 Netto resultatførte avsetninger	-69 722	33 249	56 364
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet	37 347		
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	15 427		
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	-16 948	33 249	56 364
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser			
3.1 Overføringer mellom fond			
3.2 Overføring til/fra pensjonsforetaket			
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	0	0	0
Utgående balanse	2 684 679	157 225	122 683

NOTE 22 - SPESIFIKASJON AV PREMIEINNTEKTER

Pensjonskassen hadde i 2023 en reassuransavtale med Arch Re som dekker inntil MNOK 30.

Pensjonskassen bærer en egenandel på MNOK 2.

Avtalen hadde en årskostnad i 2023 på TNOK 31.

Det har ikke skjedd hendelser som kan defineres som unormale eller som har medført ekstraordinære økonomiske avsetninger.

NOTE 23 - SPESIFIKASJON AV UTBETALTE PENSJONER

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Alderspensjoner	84 451	81 057
Uførepensjoner	27 123	28 550
Ektefellepensjoner	13 923	13 560
Barnepensjoner	196	252
Sum pensjoner	125 693	123 418

NOTE 24 - FORVALTNINGS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Eksterne forvaltningskostnader	3 636	7 044
Kostnad ansvarlig lån	17 311	12 270
Lønn og andre personalrelaterte kostnader	2 129	2 038
Kontingent, inkl. finanstillingsavgift	224	225
Formuesskatt, inkl. endring tidligere år	362	401
Honorar lovpålagt revisjon	52	193
Honorar internrevisjon	182	0
Honorar aktuar, medlemsadministrasjon, pensjonsutbetaling	4 400	4 635
Honorarer ekstern rapportering og investeringsrådgivning	971	552
Administrasjonsgodtgjørelse og andre kostnader Nortura SA	134	149
Styrehonorar	60	50
Andre kostnader	127	125
Sum kostnader	29 588	27 682

Fordeling av kostnader

	2023	2022
Kollektivportefølje		
Forvaltningskostnader	4 868	7 136
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	5 856	6 056
Sum kollektivportefølje	10 724	13 192
Selskapsportefølje		
Forvaltningskostnader	1 195	1 819
Andre kostnader	17 673	12 671
Sum selskapsportefølje	18 868	14 491

NOTE 25 - BRANSJEANALYSE MV. - RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP

Resultat av teknisk regnskap fordelt på hovedbransje og delbransje

Tall i hele tusen

	Hoved- bransje	Delbransje
	Kollektiv rente- og pensjons- forsikring	Fripoliser
1. Premieinntekter for egen regning	-31	-31
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	208 896	208 896
5. Pensjoner mv.	-125 693	-125 693
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene – kontraktsfastsatte forpliktelser	-19 891	-19 891
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser	-52 774	-52 774
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	-10 724	-10 724
11. Resultat av teknisk regnskap	-218	-218

NOTE 26 - BRANSJEANALYSE MV. - RESULTATANALYSE

Resultatanalyse fordelt på hovedbransje og delbransje

Tall i hele tusen

	Hoved- bransje	Delbransje
	Kollektiv rente- og pensjons- forsikring	Fripoliser
Renteresultat	74 604	74 604
Risikoresultat (forsikringsteknisk resultat), ekskl. fortjenesteelement	13 782	13 782
Administrasjonsresultat	-806	-806
Resultat av teknisk regnskap før kundetildeling	87 580	87 580
Midler tilordnet forsikringskontraktene	-52 376	-52 376
Til/fra tilleggsavsetninger	-35 422	-35 422
Resultat av teknisk regnskap	-218	-218

Det er frigjort tilleggsavsetning til oppskrivning av fripolisene med TNOK 2 172.

NOTE 27 - RESULTATANALYSE OG OVERSKUDDSDDELING

Tall i hele tusen	2023	2022
Risikoresultat		
Risikopremie UP	6 762	7 161
Tilskudd UP	1 234	-5 981
Resultat uførerisiko	7 996	1 180
Dødelighetsarv	-25 556	-25 288
Frigjort v/ død	31 376	31 001
Resultat opplevelsesrisiko	5 820	5 713
Risikopremie død	10 880	10 709
Tilskudd v/ død	-10 883	-7 149
Resultat dødsrisiko	-3	3 560
Risikoresultat før reassuranse	13 814	10 454
Reassuranse premie	-31	-30
Reassuranseresultat	-31	-30
Netto risikoresultat etter reassuranse	13 782	10 424
Renteresultat		
Netto finansinntekter til kollektivporteføljen	208 896	-154 252
Til/fra kursreguleringsfond	-56 363	159 906
Garanterte renter reserve	-77 929	-80 081
Renteresultat	74 604	-74 427
Administrasjonsresultat		
Beregnete administrasjonskostnader inkl. frigjort adm. reserve	9 918	10 147
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	-10 724	-13 192
Administrasjonsresultat	-806	-3 045
Samlet resultat	87 580	-67 048
Ny modell administrasjonsreserve	0	0
Teknisk resultat før disponering	87 580	-67 048
Renteoverskudd til tilleggsavsetningene	-36 667	0
Renteoverskudd til fripolisene	-37 347	0
Renteunderskudd fra tilleggsavsetningene	0	73 361
Risikooverskudd til fripolisene	-15 428	-9 711
Til erstatningsavsetninger	399	-2 669
Frigjort tilleggsavsetninger ved død	1 248	1 956
Netto resultat	-218	-4 111
Teknisk resultat fra regnskap	-218	-4 111
Ikke-teknisk resultat	32 402	-53 816
Skattekostnader	-4 055	9 348
Totalresultat	28 129	-48 579
Avkastning på risikoutjevningsfond	-590	-19
Utbytte på egenkapital	-10 000	0
Overført fra/til egenkapital	-17 539	48 598

NOTE 28 - SKATT

Tall i hele tusen	2023	2022
Grunnlag for betalbar skatt, utsatt skatt og formuesskatt		
Resultat før skattekostnader	32 185	-57 927
+/- Permanente forskjeller	-22 650	-8 097
+/- Endring i midlertidige forskjeller	-13 795	37 418
Benyttet fremførbart underskudd	0	0
= Grunnlag betalbar skatt	-4 261	-28 605
Forskjeller som inngår i grunnlag utsatt skatt/skattefordel	5 394	-16 151
Fremførbart underskudd	-46 873	-41 550
= Grunnlag for årets utsatt skatt/skattefordel	-41 479	-57 701
Beregnet utsatt skatt/skattefordel	-10 370	-14 425
Grunnlag formuesskatt	184 381	202 017
Avsatt formuesskatt	553	505
Årets avsatte betalbare skatt	0	0
Endring utsatt skatt	4 055	-9 348
Avvik/endring i skatt fra tidligere år	0	0
Årets skattekostnad	-9 348	-9 348

Formuesskatt inngår i andre kostnader i selskapsportefølje.

NOTE 29 - ANSATTE, YTELSE OG LÅN TIL LEDENDE PERSONER

Daglig leder er ansatt i pensjonskassen.

Kompensasjon til daglig leder utgjorde TNOK 1 516.

Pensjonskassen er underlagt regler om godtgjørelsesordninger i finansforetak. Styret i pensjonskassen har fastsatt retningslinjer for godtgjørelse. Godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke markedsledende. Fast godtgjørelse blir normalt tatt opp til vurdering en gang i året. Ingen ansatte mottar variabel lønn. Ansatte i pensjonskassen har innskuddspensjonsordning inntil 12G.

Styremedlemmer som er tilknyttet Nortura SA mottar ikke godtgjørelse eller andre vederlagsordninger. Styremedlem som ikke er tilknyttet Nortura SA er berettiget til styregodtgjørelse. Det er utbetalt TNOK 60 i styrehonorar til eksternt styremedlem Mariann Steine Bendriss.

Ingen av styrets medlemmer eller daglig leder har lån, forskuddsbetalinger eller sikkerhetsstillelser i pensjonsforetaket.

NOTE 30 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Transaksjoner og mellomværende overfor nærstående parter er knyttet til Nortura SA, og gjelder husleie samt kjøp av avtalte administrative tjeneste på totalt TNOK 134.

NOTE 31 - HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Pensjonskassen har ikke kjennskap til hendelser etter balansedagen som påvirker vurderinger i regnskapet.

AKTUARBERETNING 2023 FOR NORTURA KONSERNPENSJONSKASSE

Gabler Pensjonstjenester AS er aktuarfunksjon for Nortura Konsernpensjonskasse. Pensjonskassens aktuarfunksjon sørger for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte.

Etter vår vurdering er forsikringsavsetningene i balansen pr. 31.12.2023 og tilordning av resultat fastsatt i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Rimeligheten i fordelingen i henhold til Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-13 (Tilordning av avkastning, overskudd) og § 3-14 (Overskudd på risikoresultatet) er vurdert i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-18 (Anvendelse av overskudd tilordnet kontrakten).

Pensjonskassen har benyttet pristariffer som er meldt til Finanstilsynet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-7 (Meldeplikt og tilsyn med pristariffer).

Premiereserven for de kontraktfastsatte forpliktelsene er beregnet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-9 (Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser).

Kommentar:

Pensjonskassens styre har besluttet at bokførte inntekter i årsregnskapet fra investeringer i fond skal være fratrasket forvaltningskostnader (nettoføringsprinsippet). Pensjonskassens pristariff for kapitalforvaltning inkluderer derfor ikke forvaltningskostnader i investerte fondsandeler.

Oslo, mars 2024

Gabler Pensjonstjenester AS

Isabelle Graasvoll
Aktuarfunksjon

Til styret i Nortura Konsernpensjonskasse

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Nortura Konsernpensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, egenkapitaloppstilling, kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten, bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Registrert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

© Deloitte AS

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Oslo, 18. mars 2024
Deloitte AS

Gry Kjersti Berget
statsautorisert revisor